

Zpravodaj obce

VIII. ročník, prosinec 2022

Čtvrtletník

Registrováno u Ministerstva kultury ČR
pod evidenčním číslem: MK ČR E 21 992

KOŽUŠANY - TÁŽALY

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,
dovoluji si Vás srdečně pozdravit jménem nově zvoleného zastupitelstva naší obce v tomto adventním čase a popřát Vám pokojné a radostné prožití vánočních svátků, dále hlavně klid, mír, zdraví a vše dobré v nastávajícím roce 2023.

Jako vždy s končícím rokem nastává čas bilancování, co dobrého se nám podařilo a čeho jsme nedosáhli. Z hlediska hodnocení činnosti obce si dovoluji označit letošní rok jako úspěšný. Podařilo se nám zrealizovat několik investičních projektů jako například dlouho očekávanou cyklostezku do Nemilan, prodloužení splaškové kanalizace na Kocandu, koupi pozemku v Kozušanech pro rozvoj obce, pořízení nové sekačky a dále náročnou opravu dešťové kanalizace v lokalitě v Kozušanech za zámek a v Tážalech směrem k Záhumenkům. Mnohé další projekty jsou v rozpracované fázi a intenzivně se na nich pracuje. Očekávaná výstavba vodovodu začne začátkem nového roku. Věřím, že máme zvolené velice schopné členy zastupitelstva a naše práce povede ku prospěchu a rozvoji obce.

Ještě jednou Vám přeji krásné a požehnané svátky!

Petr Mazal

*Krásné prožití vánočních svátků
přeji Vaši zastupitelé.*

Z MATEŘSKÉ ŠKOLY

*Dobré ráno, dobrý den,
na sebe se usmějem.
Zatleskáme, zadupáme,
pleskneme se do kolen.
Zamáváme, zamrkáme,
popřejem si krásný den.*

Takto se od září vítáme každý den v naší školičce se všemi dětmi. Od začátku školního roku jsme s dětmi absolvovali spoustu akcí jak v MŠ, tak i mimo ni, jako například "Dopravní hřiště", "Doubravský dvůr", "Sluňákov", "Zdravé zoubky", "Hravá věda" a další na nás ještě čekají.

Nejvíce jsme se tradičně těšili na setkání u rozsvícení vánočního stromu a vánoční besídku v kulturním domě. Děti se na tato setkání pilně připravovaly a vyráběly za pomoci paní učitelek různé vánoční dekorace a drobnosti.

Halloween ve školce

Hra na doktory

Dopravní hřiště

Za kolektiv MŠ přejeme všem krásné prožití svátků vánočních a co nejklidnější vstup do nového roku.

ŠKOLNÍ ZPRÁVY

Teplý podzim nenasvědčuje příchodu adventu, avšak z oken naší školy zní koledy. Připravujeme se na rozsvěcování vánočního stromu výrobou ozdob, dárků, výzdobou školy. Pojedeme do svičárny připravit svým nejbližším ručně dělaný dáreček.

I když bychom se raději věnovali pro děti přitažlivějším činnostem, prioritou zůstává zvládnutí učiva.

Prvňáčci skládají první slabiky, vyšší ročníky prohlubují všeobecné vědomosti. Obohacujeme vyučování novými pomůckami, nyní i v rámci ICT robotickými. V projektovém dni jsme byli na exkurzi na farmě Doubravského dvora. I naše škola je zapojena do testování tělesné zdatnosti v rámci všech ZŠ a středních škol v ČR.

Začínáme nacvičovat na besídku a připravujeme se na DEN otevřených dveří.

Kroužky jsou v plném proudu. Florbal, miniházená, pohybové hry, taneční kroužek i hravá angličtina naplní dětem jejich volný čas po vyučování. V říjnu proběhla DRAKIÁDA, kterou si děti ze ŠD náramně užily na fotbalovém hřišti u ZŠ.

S příchodem adventu bychom Vám chtěli popřát klidné Vánoce v kruhu svých nejbližších a pevné zdraví do nového roku.

Míchání soli do koupele

Tvoření voskových ozdob

Hravá věda ve škole

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ KOŽUŠANY-TÁŽALY

Jednotka eviduje k listopadu 2022 celkem 14 událostí. V tomto počtu jsou zahrnuty drobné požáry a také dohledy a výpomoc při kulturních akcích: dohled nad ohňostrojem v Kožušanech, dohled nad vatrou ve Velkém Týnci a asistence při koordinaci dopravy v průběhu triatlonu organizovaného obcí Majetín. Celkem sedmkrát jednotka vyjela k odstranění nebezpečného hmyzu (vosy, sršně) do domácností v naší obci. Zajistili jsme i oplach cyklostezky v Kožušanech-Tážalech po znečištění od zemědělců

Dne 21.10.2022 jsme pro okrsek Království organizovali taktické cvičení, kterého se zúčastnilo jedenáct sborů SDH. V terénu bylo nasazeno celkem 68 zasahujících hasičů, kteří v rámci cvičení pátrali po 6 dětech a 3 kusech figurín v okolí tratě až do Nemilan. Zasahující se museli vypořádat s neznámým terénem, který byl obtížný a tma jim komplikovala cestu. Jednotky musely předvést i znalosti zdravotvědy a transportu osob. Veškeré osoby byly ošetřeny, zachráněny a úspěšně transportovány na shromaždiště.

Členové se řádně podílejí na praktickém výcviku a tím vylepšují své schopnosti. Cvičíme jak v naší obci, tak využíváme prostory požární stanice v Olomouci.

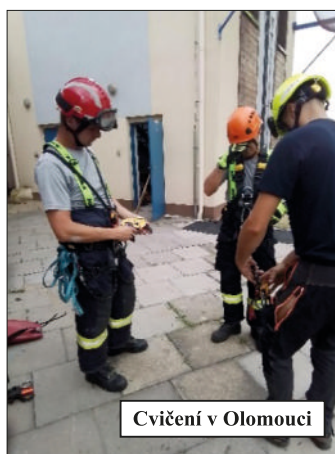
Vypomáhali jsme při čištění studny v Tážalech za tratí, bohužel jsme tuto činnost museli zastavit poté, co jsme na dně studny objevili funkční ruční granát RG 34. Přivolaný pyrotechnik nám potvrdil jeho funkční stav. Naši další aktivitou byla pomoc při odstranění nebezpečného stromu v zahradě na žádost občana, naše jednotka i zde přiložila ruku k dílu a strom jsme za pomoci lezecké techniky odstranili.

Zúčastnili jsme se i srazu historických vozidel v Mariánském údolí, kde se náš vůz ŠKODA 706 RTHP zapojil do spanilé jízdy do kopce. I přesto, že není v původním stavu, byla naše Škodovka hodně obdivována.

Členové jednotky neustále pracují na rekonstrukci a opravě požární cisterny, která vystřídá tu stávající. Členové svépomocí dávají cisternu Iveco Magirus Eurofire dohromady a postupně shánějí sponzorské a finanční dary pro její opravu, aby finančně odlehčili obci. Je to těžká práce a náročná i časově. Předchozí majitel se o ni moc nestaral a tak cisterna měla zrezlý podvozek a nefunkční převodové ústrojí. Díky ochotě a nadšení našich členů se nám ji pomalu daří dát dokupy a věříme, že v příštím roce vyjede v novotě a bude nám dobře sloužit.

Jan Hynek, velitel JSDH

Letošní rok jsme pro občany obce uspořádali nepřeberné množství akcí, na kterých si užily nejenom děti, ale také dospělí. V letošním roce se nám, bohužel, nepovedlo uspořádat hasičský ples. Omezení kvůli covidu to na poslední chvíli pokazilo, ale jaro se už neslo v režimu rozvolnění, a tak jsme se do toho pustili.

První akcí, kterou jsme v areálu za tráti připravili, bylo stavění máje a pálení čarodějnic, kde jsme připravili nejenom zábavu pro děti, ale také pro dospělé, kteří se po zimě mohli vyvětrat, oslavit s námi příchod jara a dát si něco dobrého na zub. Hned další sobotu se konala okrsková soutěž v požárním sportu okrsku Království. Krásné počasí nebylo jediné, co vyšlo. První místo byla sladká odměna. Děkujeme všem místním, kteří nás přišli podpořit.

Konec května se nesl v duchu kácení máje. Letošní rok bylo horší počasí a proto jsme nemohli pro děti udělat už tradiční hasičskou pěnu, ale i tak se děti dobře bavily u spousty soutěží. Každé dítě si odneslo domů sladkou odměnu.

Letos jsme se pustili i do větších akcí, které přesahují hranice naší obce. První z nich byla Liga mladých hasičů. Do Kožušan se sjelo soutěžit kolem 60 družstev z širokého okolí a musíme uznat, že to byl docela nápor. Areál doslova praskal ve švech, ale vše dopadlo dobře a soutěž se vydařila na jedničku. Díky podpoře obce jsme mohli ocenit každý tým.

Začátek prázdnin už patřil prvnímu kolu Olomoucké noční ligy. Řev hasičských mašin opět trochu narušoval v naší obci noční klid, za což se omlouváme, ale kdo se přišel podívat, mohl vidět krásnou soutěž a úžasnou atmosféru nočních požárních závodů. Dobré pivo a spousta občerstvení bylo zárukou pěkného večera pro všechny. I na této velké akci nás podpořila obec a opět nám přispěla na ceny do soutěže. Obě tyto velké akce by se neobešly bez pomoci Olomouckého kraje, který nás opět podpořil dotací.

Prázdninový odpočinek dlouho netrval a v srpnu jsme se postarali o občerstvovací stanici na běžeckém závodě Moravian run. V září jsme uspořádali první podzimní hasičskou soutěž pro dospělé. Počasí sice z počátku vypadalo špatně a trochu přšelo, ale i tak dorazilo 27 družstev a soutěž se nakonec vydařila. Naposledy jsme se sešli na lampionovém průvodu, kde jsme připravili výborný svařáček a čaj pro děti zdarma. Promítání pohádek dětem ukrátilo čas. Průvod prošel bez problému obcí a na všechny, kteří se po průvodu vrátili zpět, čekal krásný ohňostroj.

Náš sbor není moc velký a postupně nám dochází síly, takže pokud byste měli zájem podílet se s námi aktivně na pořádání akcí a stát se dobrovolným hasičem, neváhejte nás kontaktovat.

Liga mladých hasičů

Lampionový průvod

Olomoucká noční liga

Podzimní soutěž

Děkujeme všem občanům, kteří se přišli nejenom pobavit, ale také nás podpořit. Doufáme, že i v příštím roce se s Vámi budeme i nadále potkávat.

Petr Zmeškal, starosta SDH

Nadílka v mateřské školce

I letos navštívila děti v mateřské i základní škole v naší obci trojice starých známých: rozvázný a spravedlivý Mikuláš, hodný anděl a v neposlední řadě neposedný a strašidelný čert.

Děti očekávaly příchod v napětí, některé už se slzičkou v oku, a do poslední chvíle doufaly, že jejich jméno není uvedeno v knize hříchů. Hodným dětem anděl rozdával sladkost a dávku vitamínů bez okolků, hříšníci museli nejdříve slíbit na mikulášskou dechberoucí hůl, že se polepší a napravit své chování.

Mikulášský report pro rodiče:

„Z hlediska statistiky se děti v naší obci řadí k průměru a v poměru 7:3 ve prospěch hodných dětí nevybočují z normálu, který můžeme pozorovat v blízkém okolí. Na druhou stranu jsme si všimli, že zvláště starší již začínají chytat návyky světa dospělých a někteří odvážní hříšníci se pokoušeli dokonce podplatit čerta drobnou sladkostí... neslýchané!!!“

Příští rok se opět těšíme na shledanou s našimi nejmenšími. Mikuláš, Anděl a Čert.

Poděkování členům redakční rady časopisu Zpravodaj obce

V minulém čísle Zpravodaje obce se s Vámi čtenáři rozloučili členové redakční rady časopisu Zpravodaj ve složení paní Diana Buchtová, pan Ing. Vladimír Kubisa a pan Milan Ženčák. Od roku 2014 do října roku 2022 zpracovali vždy každé čtvrtletí nové číslo obecního časopisu, který obsahoval mnoho zajímavých rubrik. Paní Diana Buchtová nás informovala o dění v oblasti péče o děti, jakož i seniory, stejně tak o kulturním dění v obci jako je vítání občánků, příměstské tábory nebo další akce. Pan Ing. Vladimír Kubisa přispíval do rubrik užitečnými informacemi týkajícími se výstavby v obci, plnění úkolů obecního zastupitelstva a mnohdy se podílel i na přípravě úvodního slova. Pan Milan Ženčák nás všechny dokázal vtáhnout do historie obce a jejích obyvatel svým poutavým vyprávěním o dobách dávno minulých. Práce redakční rady spočívala nejen v psaní příspěvků, ale zejména v organizační činnosti při přípravě jednotlivých čísel Zpravodaje obce a komunikaci s příspěvateli a s tiskárnou.

Členům této redakční rady děkujeme za jejich dlouholeté, neúnavné působení a za jejich čas, jenž věnovali občanům obce v zájmu jejich informovanosti. Tato práce byla velmi přínosná a mnozí z nás mají všechna čísla Zpravodaje obce pečlivě archivovaná, protože se k jejich obsahu opakovaně vracíme s jistou dávkou nostalgie. Svým obsahem, zpracováním i kvalitou byl Zpravodaj obce zcela srovnatelný s podobnými obecními časopisy jiných obcí i měst. Laťka byla nasazená velmi vysoko a jsme za to rádi. Nová redakční rada ve složení Ing. Martin Lenocho, Mgr. Ivana Buchtová a Milan Ženčák se bude snažit na činnost předchozí redakční rady navázat a důstojně v této krásné tradici pokračovat ke spokojenosti nás všech.

Mgr. Michaela Sigmundová, Ph.D.

SYSTÉM VÁŽENÍ ODPADŮ OD 1. 1. 2023

Jak již bylo dříve avizováno, naše obec přechází na **nový systém plateb za komunální odpad**. Dne 1. 1. 2023 nabývá účinnosti nová obecně závazná vyhláška obce Kožušany – Tážaly o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.

Na základě této vyhlášky budou občané platit komunální odpad za množství vyvezeného komunálního odpadu v kilogramech. **Cena za 1 kilogram odpadu bude 5,- Kč.** To v praxi znamená, že se nebude platit poplatek za osobu, jak tomu bylo doposud, ale bude se platit množství vyvezeného odpadu za konkrétní nemovitost.

Poplatkovým obdobím poplatku je **kalendářní rok**. Úhrada poplatku proběhne až po skončení poplatkového období, kdy

bude známo celkové množství svezeného odpadu. Poplatek za rok 2023 se bude tedy hradit až na začátku roku 2024.

Poplatek bude po skončení poplatkového období (tedy kalendářního roku) každému poplatníkovi vyměřen **platebním výměrem**, na základě kterého bude poplatek hradit. Na platebním výměru bude součet vyvezených kilogramů odpadu za celý kalendářní rok za danou nemovitost.

Tabulky se soupisy svozů odpadu za jednotlivá čísla popisná budou od roku 2023 zveřejňovány Obecním úřadem Kožušany-Tážaly na webových stránkách obce www.kozusanytazaly.cz v sekci „svoz odpadů“, kde si potom mohou občané průběžně zjišťovat, kolik kilogramů odpadu bylo za konkrétní nemovitost v jednotlivých měsících vyvezeno.

V případě nejasností se mohou občané obracet na obecní úřad.

FOTBALISTÉ KOŽUŠAN VÁLÍ V „B” TŘÍDĚ

Celkem 14 zápasů, z toho 11 výher za tři body, dvě prohry a jedna remíza. Taková je bilance kožušanských mužů, kteří reprezentují naši obec ve fotbalové 1.B třídě. Když k této bilanci připočteme 61 vstřelených branek a pouhých 13 inkasovaných gólů, vyjde z toho průběžné druhé místo v tabulce krajské soutěže. Na vedoucí Hodolany ztrácíme pouze jeden bod.

„Když si zpětně promítnu naše vystoupení, převládá spokojenost. Ale zápas v Doloplazech, který jsme úplně zbytečně ztratili, a chyby v jinak velmi dobrém utkání v Hodolanech nás stály vedení v tabulce,“ říká David Rozehnal, trenér fotbalistů Kožušany i lídr na hřišti. Naráží tak na dvě prohry, které kožušanští v podzimní části soutěže utrpěli. Přitom v obou zápasech „Kozlí“, jak se hráčům místního TJ říká, po většinu času ovládali hru a měli víc brankových příležitostí. Bohužel ale své šance gólově nevyžádali – na rozdíl od soupeřů, kteří v obou případech dokázali ztráty míče potrestat úspěšnými rychlými brejky do otevřené obrany hostů.

Zajímavé jaro a květnový šlágr na nejlepším hřišti v soutěži

Na druhou stranu, jak tým z Doloplaz, tak hodolanský výběr se v jarní části soutěže představí na kožušanském hřišti jako hosté. Šlágr jara, tedy utkání proti hodolanské Sigmě, přijde na řadu 21. května. „Máme jim co vrátet. Ale jaro bude celkově zajímavé, o první místo se ještě porveme,“ doplňuje svého mladšího bratra Marek Rozehnal. Stabilní člen kožušanské obrany se na podzim na hřišti neukázal z důvodu, který čas od času potká každého hráče – zdraví.

Přestože Marek do soutěžních utkání nezasáhl, na fotbalovém pažitě jste jej mohli vidět téměř denně. Kromě péče o mladé kožušanské naděje – spolu s Martinem Lenochem trénuje starší přípravku – na sebe vzal také roli správce areálu. A nebude daleko od pravdy, když řekneme, že trávník v Kožušanech je nejlepší v celé soutěži. Mít kvalitní, rovné hřiště s perfektním hustým porostem zkrátka není v této soutěži samozřejmé. Přitom právě kvalita hřiště nahrává týmům, které chtějí hrát kombinačně a tvořit hru. Vysoký bodový zisk v domácích zápasech, včetně několika výrazných vítězství, jsou také výsledkem jeho péče o fotbalový pažit.

Kožušanská „nej“

Nejvyšší výhra, 14. kolo: Kožušany – Zvole 10:0 (poločas 6:0)
Průměr vstřelených branek na zápas: 4,36
Průměr inkasovaných branek na zápas: 0,93
Počet zápasů bez vstřelené branky: 0
Počet zápasů bez obdržené branky: 6

Gólové hody a střelec k pohledání

Ale ještě se jednou vraťme ke statistice, která je v případě fotbalistů z Kožušany všechno, jen ne nuda. Tipnete si, které mužstvo vstřelilo v B třídě nejvíce gólů? A které nejméně inkasovalo? Ano, po odpovědi dlouho pátrat nemusíte. V obou případech zní TJ Kožušany 1977. Ve 14 „špílech“ (z toho 13 podzimních a jedna jarní předebrávka) vstřelilo mužstvo okolo Davida Rozehnala, Jiřího Rončáka a gólmana Martina Blahy celkem 61 branek, což odpovídá více než čtyřem vsítným gólům na jeden zápas.

Mužstvo zkrátka své fanoušky baví ofenzivní hrou a dovede si najít cestu do soupeřovy branky i v zápasech, kdy se herně třeba tolik nedaří. Největší podíl na tom má „pan střelec“ Martin Thomas. S 18 přesnými zásahy v 11 odehraných zápasech s přehledem vévodí tabulce střelců celé soutěže. Střelecky pak Martinovi na hřišti sekunduje Zdeněk Zlámál, fotbalový internacionál, který na sklonku kariéry vyměnil brankařské rukavice za kanonýrské kopačky. Svůj podzimní gólový účet zaokrouhlil na deseti trefách.

TOP 5 – Kdo toho za Kožušany odehrál nejvíce?

David Rozehnal – 13 zápasů, 1158 minut
Jiří Rončák – 13 zápasů, 1103 minut
Zdeněk Zlámál – 12 zápasů, 1049 minut
Martin Blaha – 11 zápasů, 990 minut
Radek Palaščák – 13 zápasů, 898 minut

TOP 3 – Kdo je králem střelců?

Martin Thomas – 18 branek (11 zápasů)
Zdeněk Zlámál – 10 branek (12 zápasů)
Martin Soušek – 7 branek (9 zápasů)

„O to víc nás občas zamrzí, že návštěvy na domácích zápasech nejsou alespoň o něco vyšší. Budeme se ale i na jaře snažit dobrými výkony a výsledky přilákat na náš fotbalový stánek lidi, kteří na zápasy zatím nejsou zvyklí chodit. Myslíme si, že máme co nabídnout. Před dobrou kulisou se totiž pak hraje ještě o poznání líp,“ uzavírá hodnocení fotbalového podzimu v Kožušanech další domácí matador Tomáš Řehák.

ZPRÁVA Z FOTBALOVÉHO ĎOLÍČKU PŘÍPRAVEK

Od poslední doby, kdy jsme o sobě dali vědět formou kožušanského zpravodaje, se toho mnoho změnilo. Děti, stejně jako trenérů, přibýlo, a tak se během právě skončené podzimní části sezony mnohdy mohlo zdát, že na fotbalovém hřišti někdo píchá do vosího hnízda. Jak by také ne, vždyť se tam pravidelně dvakrát do týdne pohybovalo bezmála 40 dětí různých věkových kategorií spolu s šesticí trenérů. Děti jsou nejen místní, ale také z nedalekých Nemilan, Drahlova, Blatce, Čertoryje, ale i Olomouce.

Již před koncem minulé fotbalové sezóny 2021/2022 jsme věděli, že děti máme tolik, že se dvěma skupinami přípravek, které jsme do té doby měli, už to prostě dál nepůjde a budeme muset děti rozdělit do skupin tří.

Do fotbalové sezóny 2022/2023 jsme tedy vstoupili s:

- **Mladší přípravkou** (Benjamínci 2014), kde hrají děti ve věku 8 let a mladší. Tuto skupinu si vzali na starost noví trenéři Robin Podhorný a Lukáš Ďurina.
- **Starší přípravkou** (Benjamínci 2013) s dětmi věkové kategorie 9 let a mladší, které trénuje zaběhlá dvojka klidasů Petr Lenocho a Ondra Pazdera.
- **Starší přípravkou** (Benjamínci 2012), kde hrají desetileté a mladší děti. Tato skupina je v rukou trenérů Marka Rozehnal a Martina Lenocha.

Uvedené rozdělení přispělo nejen k vyšší kvalitě tréninkových jednotek, klidu a pohodě v rodinách trenérů, ale i k větší radosti samotných dětí, jelikož se na „plac“ najednou více dostali i dříve nevytížení hráči, kteří doposud hlavně jen trénovali bez větší účasti na turnajích.

Všechny 3 skupiny jsme přihlásili i do soutěží, a tak po dobu 8 týdnů, kdy trvá podzimní část sezony, pravidelně vyjížděly na hřiště soupeřů měřit síly a zkušenosti nabyté z tréninků. Děti jsou bojovníci, někteří větší, někteří menší, ale zápal je vidět u všech a s radostí můžu říct, že starší přípravy jsou rovnocennými soupeři pro ostatní týmy ve skupině.

S dětmi rosteme i my trenéři, a tak je zajímavé vidět některé změny v jejich vývoji a zpětně, s odstupem třeba i několika let, se spíše pousmát nad tím, co nás kdysi trápilo v porovnání se současným stavem. Snažíme se způsobu rozdělení dětí ve skupinách využívat a když vidíme, že někdo z mladších vystrkuje fotbalové růžky, tak ho příležitostně zapojujeme do tréninku či turnaje se starší skupinou. Předávání zkušeností jde pak přirozenou cestou ze starších na mladší. Nadšení dětí je potvrzeno i jejich pravidelnou účastí na zápasech mužů, kdy je vidíte o poloce a po skončení zápasu houfně „práskat“ na bránu.

Nedílnou součástí týmu jsou i rodiče, babičky a dědečkové našich svěřenců. Tímto bychom rádi poděkovali za jejich podporu nejen dětí, ale i trenérů a také za pomoc, kterou vždy ochotně poskytnou při pořádání turnajů na domácí půdě, ať už ve formě prodeje v okénku či uklízení fotbalových pomůcek po skončení turnaje. Díky patří také místním hasičům, kteří nás pouští na travnatou plochu v areálu za tratí, když je na hlavním hřišti těсно.

Momentálně se všechny skupiny přesunuly do haly, kde budeme trávit většinu času během zimní přestávky. Pokud ale počasí dovolí, tak vždy využijeme možnosti alespoň část tréninku trávit i venku.

POHYBOVÉ ŠKOLIČKY

Středy odpoledne patří našim úplně nejmenším. Pohybová školička se stejně jak fotbalové přípravy rozrostla a letošní rok je rozdělena do dvou skupin. Mladší děti ve věku 4-7 let se zdokonalují v pohybové přípravě formou opakování jednoduchých cviků vedených trenéry Markem Rozehnalem, Tomášem Řehákem a Anetou Hodinovou. Tato skupina čítá 20 dětí. Starší děti ve věku 7-10 let jsou vedeny Tomášem Henklem a Tomášem Řehákem. Děti v této skupině je kolem 15, vyvíjejí a zdokonalují svou obratnost formou již složitějších organizovaných her a cvičení. Není výjimkou, že se děti ze školičky časem přesouvají do fotbalových přípravek, kde úročí již získané zkušenosti. Školičky se už také na zimu přesunuly do haly.

Co dodat závěrem? Jak vidíte, děti se během týdne na hřišti či v hale „protočí“ kolem 70, to není určité málo a my z toho máme radost. Nezbyvá než doufat, že to takhle pěkně pošlape i dál a co nejvíce dětí se bude nadále věnovat fyzickým aktivitám v jakékoli formě.

Martin Lenocho

VZÁCNÝ NÁLEZ KELTSKÉ MINCE V NAŠÍ OBCI

Stává se v poslední době velkou módou, zálibou a vášní hledat v zemi i pod jejím povrchem za pomoci detektorů staré vzácné kovové předměty, ačkoliv je to ve většině případů nezákonné. Nelegální hledači rozkopávají cizí pozemky, způsobují škody na zasetých plodinách, poškozují pole, louky a lesy včetně chráněných území.

Hledají ve dne i v noci, užívají moderní techniku. Nálezy shromažďují v nelegálních soukromých sbírkách, tím brání jejich odbornému výzkumu, zdokumentování a zpřístupnění veřejnosti, nebo s nimi obchodují na černém trhu a historické památky tak mizí v zahraničí. Pokud pro ně nejsou finančně či sběratelsky hodnotné, vyhodí je. Kulturní dědictví tak přichází nenávratně a bez odpovídající dokumentace o artefakty, které mohou obohatit dějiny naší země.

Ne zcela správným názorem těchto hledačů, ale i laické veřejnosti na hodnotu starobyklých mincí je vliv stáří na jejich cenu. Domnívají se, že čím jsou starší, tím musí být cennější. A už vůbec nesprávným názorem je, že čím je mince lesklejší, tím je vzácnější.

Již mnoho nálezců se přesvědčilo, že neodborně vyčištěná mince, vydrhnutá ocelovým kartáčkem do vysokého lesku, je prakticky zničená a téměř bezcenná, ale to platí i o opatrném vycídní například stříbrné mince, kde je nenávratně ztracena léty se tvořící patina (povlak na minci).

Příkladem relativního pojmu hodnoty mohou být třeba mince římské. Až dvě tisícovky let staré a přesto nemají z numismatického hlediska obvykle nijak velkou hodnotu. Na burzách a aukcích se dají koupit za několik stotokorun.

Keltská zlatá duhová mísečka

Naproti tomu nález stejných mincí, ale v určité lokalitě, v určité hloubce má z archeologického hlediska cenu obrovskou. Z toho plyne, že jen předmět řádně zdokumentovaný má svou vypovídací hodnotu, hlavně o místě a vrstvě, ve které byl nalezen.

Přesně takový vzácný nález (keltská mince – zlatá duhová mísečka) se uskutečnil v Kožušanech. A to již před více jak sto třiceti roky.

Abychom mohli posoudit, o jakou vzácnost nálezů se jedná, musíme se vrátit trochu do historie.

Už v 5. století před naším letopočtem byli antickým historikům Keltové známi jako obyvatelé země, kde pramení Dunaj. Ve 4. století

před n. l. se dali Keltové do pohybu a má se zato, že od 2. poloviny 3. století se celá střední Evropa stala keltskou.

Úrodná nížina Hané byla osídlena už od pravěku a je tedy přirozené, že do této oblasti přicházeli i Keltové a protože nejstarší mince, nalezené v této oblasti jsou právě keltské, nemůže být žádná pochybnost o tom, že Keltové na Moravě razili vlastní mince.

Svědčí pro to četný archeologický materiál, především z výzkumů na Starém Hradisku, nacházejícím se na východním okraji Dražanské vrchoviny.

Tam nalezené hliněné kadluby (formy na odlévání předmětů z bronzu, mědi, zlata a stříbra) byly v keltských „mincovnách“ po celé Evropě běžně užívány ke zhotovování mincovních destiček potřebných k odlévání či ražbě zlatých mincí. Tyto penízky byly napodobeninou řeckých mincí tzv. statérů.

Nebyly však jedinou používanou jednotkou, která byla v českomoravské oblasti (konkrétně ve výše zmíněném Starém Hradisku u Prostějova) ražena. Existují také jednotlivé díly zlaté mince – třetinky,

Licní strana: špatně zřetelná ženská hlava v přílbě.

Rubní strana: stojící postava bojovníka držícího štít a kopí.

osminky a čtyřiadvacetinky. Tyto drobné jednotky vznikly zřejmě pod vlivem ražeb hnoitalských Keltů, pravděpodobně Bójů. Nazývají se mince typu Athéna-Alkis. Ty byly v tehdejší době typickým platidlem a dnes se jim lidově říká duhovky. Takto jim kdysi začali říkat lidé, kteří je nacházeli na polích většinou po prudkém dešti, který tyto mince omyl a ty se potom na slunci krásně leskly. Šťastní nálezci tyto zlaté mince spojovali s duhou a domnívali se, že padají právě z ní, nebo že se nalézají tam, kde se duha dotýká země.

Duhovka – tento zkrácený český název vznikl z mnohem delšího, méně poetického, avšak popisnějšího německého *Regenbogenschüsselchen* = duhové mističky. Tyto drobné mince o váze okolo 2,6 gramů a průměru přes 11 mm náleží k řadě menších zlatých mincí, které byly na našem území raženy v průběhu 2. a 1. století před naším letopočtem. První emise těchto nejstarších ražeb mají na lící straně ženskou hlavu v přílbě zprava, na rubu pak bojovníka doleva držícího štít a zdvižené kopí.

Právě takovou zlatou duhovku – třetinku zlatého statéru typu Alkis – našel v Kožušanech na jaře roku 1889 zdejší pololáník **Lukáš Rubačik** z čísla 32 a podle kroniky časopisu olomouckého spolku muzejního je v knize dárců ze dne 10. července 1889 uvedeno, že tento nález „zlaté duhové mísečky“, který je na Moravě velice ojedinělý, daroval nálezce do muzejních sbírek zdejšímu Vlastivědnému muzeu.

Začátkem roku 1992 se na našeho tehdejšího kronikáře Lubomíra Buchtu obrátila paní Michnová z Vlastivědného muzea v Olomouci, která se zabývá numismatikou. Při studiu sbírek zjistila, že se tam

nachází vzácná keltská mince nalezená v Kožušanech, a tak ho požádala, zda by jí mohl pomoci identifikovat místo nálezů a zkontaktovat spojení s dědici, případně tehdejšími vlastníky za účelem možnosti upřesnění informací o nálezů, případně získání nějakých podobných artefaktů, nebo i jiných předmětů.

Objekt č. 32 v Kožušanech je selským stavením, které v roce 1992 obývala a vlastnila rodina Josefa Vacy. Co se týká Rubačků, tak kromě Aleše Rubačika a jeho rodiny z čísla 106, v obci již nežije žádný potomek, přestože rod Rubačků byl v minulosti v Kožušanech velmi rozšířen. Žili v domech čísla 1, 5, 7, 20, 28, 29, 30, 32, 39, 40, 41, 42, 48, 51, 63, 68 a 70. V Tážalech byli Rubačikové na čís. 33, 37 a 47. Bylo jich v naší obci tolik, že téměř všichni starousedlíci jsme spřízněni po přeslici s Rubačiky – např. moje praprastraženka byla Mariana Rubačiková z čísla 20.

Z důvodů dnes již nežijících příslušníků tohoto rodu nebylo tedy možné získat sebemenší poznatek o přesném místě vzácného nálezů, případně nějaké další upřesňující informace. Dá se pouze předpokládat, že mince byla nalezena v oblasti objektu. Mohlo by o tom svědčit

i tehdejší sdělení p. Josefa Vacy, že při výkopových pracích v průjezdu tohoto domu v hloubce asi jeden metr bylo nalezeno starověké ohniště. Nic bližšího se dnes pravděpodobně není možné dovědět.

Nejstarší známý majitel selské usedlosti č. 32 v Kožušanech je Václav Huňka. V roce 1662 se s jeho dcerou Justinou oženil Ondřej Homoláč a tento rod Homoláčů zde pak žil přes dvě stě let – až do roku 1869. Tehdy usedlost za 10.000 zlatých koupil František Rubačik s manželkou Lucií Galášovou pro jejich nejstaršího syna Lukáše.

Ten zde se svojí rodinou žil a hospodařil do roku 1897, kdy jako „čerstvý“ vdovec z Kožušan odešel a grunt prodal Bonaventurovi a Františku Ošťádalovým z Rokytnice u Přerova. V roce 1914 se s jednou z jejich tří dcer, devatenáctiletou Josefou, oženil Rajmund Vaca a tím usedlost č. 32 přešla na rod Vaců.

Josef Vaca byl Rajmundův syn – zemřel v roce 1997. Dnešním majitelem domu č. 32 je jeho vnučka Kateřina Langerová.

Milan Ženčák

Čuhácký kútek

Marie Aclerová

V tomto čísle Zpravodaje se pokusíme obnovit tradici příspěvků psaných v tzv. čuháčtině, místním nářečí. Jejich autorka, paní Marie Aclerová, v nich bude komentovat rytmus roku v naší obci a naváže tak na své články, které vycházely ve Zpravodaji několik let a setkávaly se s velkým ohlasem.

Váženi a mili, po čase si zas přepomínáme nářečí, kerym mlovile naši staříci a stařenke a održovale ho v povědomí. Istě všeci, keři se v krajo osadile vijú, že oblast, kerú si vebrale, se nazývá Haná. Haná patří k nýstarším oblastem Morave ováděná ai v historických pramenech.

Ale nás zajímá místní nářečí, kery se nazývá čuháčtina, taky podle etnografa J. Bečáka, kery to nazval „Hanácké podřečí“. Jak vite, tak Hanák má v řeče to svoje šeroky **o** a **e**, na kery je pešný, a me Čuháce zas máme **u** a **i**. Ale nemožem se na sebe kaboněť, protože sme z jedný rodine. Na Haný ležijú obúch dědine.

O Vánocich sem kdyse psala. Sú to nýpěkníši svátke v roko prosvětleny motivem lásky a láska patří k nýpěkníšemu slovo. Kolem svátka svatě Lucie, kdy je čas nýdelších noci, se ohlásí Zlatá neděla. Mezetým se rozzáří obecní vánoční stromek. Rodiče ze školů přepravijú vánoční program a prodej děckých vánočních pozorností a událostí nás klačijú dál.

Občas zpíváme „Bejvávalo dobře“. Bývalo ináč, pravda, po stránce hmotný istě huř, ale ve vztahu člověka k člověku lepší. Ledi k sobě měle blíž a dokázale se radovat z maličkostí. Čim vic na nás dolihajú události, kery se dějú ve světě okolo nás, tým vic potřebojem měť kút, kde je nám dobře. A ten nám poskytoje náš domov.

Sám Ščedrý večir provázal přísný pust. Naša stařenka nám přepomínale, že dež půst dodržíme, ovidime zlaty prasátko, ale jak ne, tak nám Šperechta vevrtá břoch. To nás tak strašele naše stařenke, ale on to bel obecní ponocný, decky vekreslovaný v dlúhym kožochu a trúbil na trubko.

V tento deň se dodržovalo plno zveku. Práce kolem domo mosele beť včas hotovy, abe se mohlo společně zasednúť ke ščedrovečernimo stolo. Zahájení ščedrovečerni večere určovala vecházející hvězda. Po večere se krájele jabka a z nich se odhadovalo ešle bode v novym roko každý zdravý, lilo se olovo, v lavóre se púšťele ořechovy lodičky se svičkama a každý sledoval ešle jeho lodička bode doma nebo pojede do světa. Svobodny děvčata chtěle věděť ešle se nande nejaký vhodný ženich.

Nerozpisajo se o tym co belo pod vánočním stromečkem, to nestálo za řeč, ale ledi nic velkyho nečekale. Jenom pro úplnosť přepomínám ščedrovečerní jídelníček. Zasmažená polivka, černá máčka, kerá kromě kadlátek obsahovala ai ořeche, vánočka a z křížal kompot (šošený jabka a hroške). Dřiv se nezavařovalo.

Konec roko, slonečko se začíná vracet, jož je to nadějnější. Průpovídka na Nový rok o slepičí krok je na místě. Kúzló Vánoc je rychle veklačovany obecnímy starostima ale me mosime hleděť dopředo.

Hlavně abe nám ten rok 2023 bel příznivý co se týká zdraví, eláno, lásky a přátel a jak dodávám, abe nebele starosti s děckama.

To přejo ai vám.

Marie Aclerová

15. ROČNÍK FOTOGRAFICKÉ SOUTĚŽE MIKROREGIONU KRÁLOVSTVÍ

V loňském ročníku fotografické soutěže „Království objektivem občanů Království“ se náš občan Vojtěch Kintl umístil na třetím místě a když se letos sešel rok s rokem, stojí již na stupínku nejvyšším.

První cenu v kategorii „Architektura mikroregionu“ si přišel vyzvednout v neděli 13. listopadu 2022 do Kulturního domu v Císařově, kde se konala vernisáž s vyhlášením výsledků již 15. ročníku této prestižní fotosoutěže.

Blahopřejeme Vojtěchu Kintlovi a zároveň mu děkujeme za vzornou a příkladnou reprezentaci naší obce. Do příštího ročníku fotosoutěže mu přejeme stejný úspěch a k tomu potřebné „dobré světlo“.

Ještě jednou – **Díky!**

Výsledky fotografické soutěže 2022:

Kategorie „Architektura mikroregionu“

1. místo: Vojtěch Kintl, Kožušany
2. místo: Bohumila Krčková, Dub nad Moravou
3. místo: Zdeňka Kovářová

Kategorie „Království květin a stromů“

1. místo: Marie Švédová jr., Císařov
2. místo: Bohumila Krčková, Dub nad Moravou
3. místo: Miroslav Heckelmoser

Dubský kostel

Vítězná
kolekce
tří fotografií
Vojtěcha
Kintla

Charvátský most

Suchonická kaplička

Skupinové foto při slavnostním udělování cen. Vojta Kintl druhý zleva v první řadě.

JUBILANTI 2023

Leden:

Buchtová Marie	84 let
Buchtová Dobroslava	80 let
Šmehlíková Drahoslava	82 let
Klabík Svatopluk	83 let
Růžičková Anežka	81 let

Únor:

Lakomý František	85 let
Buchta Evžen	75 let
Dlouhá Jindřiška	85 let
Spurný Ladislav	70 let
Doubravská Helena	87 let

Březen:

Vaničková Anežka	92 let
Vaniček Rostislav	92 let
Slamenec Jaroslav	84 let
Mlčochová Zdenka	80 let
Oralová Marie	70 let
Rozsypalová Ludmila	84 let
Kratochvílová Ludmila	84 let

Vánoční dílny pro seniory

V sobotu 12. listopadu 2022 se v odpoledních hodinách v Kulturním domě v Tážalech uskutečnilo první setkání seniorů. Protože se blížil adventní čas, nachystaly jsme dílničku zápichů šitých stromečků a malování na kamínky s vánočním motivem. Akce dopadla na výbornou, a proto jsme se všichni domluvili na druhém setkání.

To proběhlo v neděli 4. prosince. I když měl každý doma spoustu práce, sešlo se nás 23. Tentokrát jsme šili vánoční motivy technikou šité grafiky a zdobili vánoční baňky ubrouskovou technikou. Jako bonus obdržely seniorky sladkost, roztékajícího sněhuláka. Moc jsme si to užili a těšíme se i na ostatní, kteří by to s námi chtěli zkusit.

Přejeme Vám krásné prožití vánočních svátků, hodně zdraví, štěstí a pohody v kruhu nejbližších.

Diana Buchtová
Naděžda Čamachová

VZPOMÍNÁME

Jan RŮŽIČKA
†8. 12. 2022 (94 let)

Čest jeho památce!

BEZPLATNÁ PRÁVNÍ PORADNA PRO OBČANY OBCE KOŽUŠANY-TÁŽALY

Poradna je určená obyvatelům naší obce, kteří zde mají trvalé bydliště. Poradna bude provozována v sídle obecního úřadu obce Kožušany-Tážaly na adrese Tážaly č. 1. Právní poradenství poskytuje Mgr. Michaela Sigmundová, Ph.D. advokátka.

Na osobní konzultaci v poradně je nutné se předem objednat osobně, e-mailem na adrese ou@kozusanytazaly.cz, telefonicky na tel. č. +420 585 961 171 u paní tajemnice Jitky Kratochvílové tak, že si zarezervujete čas konzultace v daný den a čas, kdy se poradna bude konat. Termíny poradny budou zveřejněny vždy na facebooku obce a webu obce, vývěsce obce a dále bude termín rozeslán hromadnou e-mailovou poštou nebo i vyhlášen obecním rozhlasem.

Termín rezervace je závazný. Pokud se z vážných důvodů nebudete moci dostavit na konzultaci, prosíme o zrušení Vašeho termínu u paní Jitky Kratochvílové, aby byl termín volný pro dalšího zájemce. Ve výjimečných případech se může stát, že termín poradny bude nutné změnit z důvodů na straně advokáta (soudní jednání, nemoc, zahraniční cesta apod.). V takovém případě vás bude neprodleně kontaktovat na vámi zadaném tel. čísle a nabídne vám náhradní termín.

Konzultace v rozsahu 30 minut je zdarma, případné další poradenství lze následně dohodnout jako placenou službu. Ve stejné záležitosti lze čerpat bezplatnou právní poradu jen jednou v roce a nikoli opakovaně.

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍCH STROMŮ V KOŽUŠANECH I TÁŽALECH

Vánoce, Vánoce přicházejí... a konečně po dvou letech jsme opět mohli společně rozsvítit vánoční stromeček i u nás v obci. V Tážalech v sobotu 19.11. 2022 na točně a o týden později, na 1. adventní neděli 27.11.2022, v Kožušanech v parku.

Obě akce se vydařily, bylo radost pohledět na bohatou účast lidí, úsměvy na tvářích, slyšet dětské hlasy s vánočními koledami. Smích lidí doprovázela k poslechu příjemná hudba známé kapely Melody Boys.

Jsem ráda, že se lidé opět sešli a i v této nelehké době se dokázali odvázat a pobavit, že se nenechali odradit překážkami, kterým jsme čelili na začátku akce, kdy nás zlobily výpadky elektrického proudu. Hrnce se svařákem byly nastartované, palačinkovače nachystané, rohlíky na párky napíchané a elektřina nikde. Takový adrenalin jsem dlouho nezažila.

Chtěla bych poděkovat tolika lidem, že nevím, kde začít a proto raději nebudu jmenovat konkrétně, abych na někoho nezapomněla. Díky všem rodičům, kteří se aktivně zapojili anebo zapojit chtěli, bez nich by to nešlo. Velký dík patří i všem učitelkám, které trávily svůj volný čas prodejem výrobku z MŠ a ZŠ a vařily čaj o sto šest. Čaj byl k dispozici pro děti a nejen pro ně zdarma, a že ho bylo! Díky celému obecnímu týmu, který bez váhání přiložil ruku k dílu a postaral se o zázemí, i lidem, kteří zareagovali a hned se snažili pomoci, když začaly problémy s elektřinou a my do poslední chvíle nevěděli, zda stromeček rozsvítíme nebo NE! A neposledně všem zúčastněným za jejich trpělivost a štědrost!

Nejenže jsme se dobře pobavili, ale podařilo se nám nasbírat penízky do SRPŠ pro naše děti. Z občerstvení jsme vydělali na obou akcích neuvěřitelnou částku přesahující 16 tisíc. Záhumenky – vám patří velké díky, že i váš výdělek jste darovali do SRPŠ. Další penízky přišly z prodeje výrobků, a to celých 14 tisíc – **vydařilo se a stálo to za to!**

Krásný předvánoční čas všem přeje
Renata Lenochová, předsedkyně SRPŠ

Zábava v plném proudu

Záhumenky v akci

Stromeček v Tážalech

Vystoupení dětí ze ZŠ